

Dr. I. Đ. Višošević, rektor grkt.
sjeć.
Zagreb g. g.

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У ЈУГОСЛАВИЈИ

«Руски Новини» виходају сваки ти-
дање. — Предплата на рок 60 дин.
Адреса: «Руски Новини» Р. Крстур.

Видава: Руске Нар. Просв. Друштво
Редактор: Мих. ФИРАК.

Найважнѣјши висти. РУСКИ ДЗЕЦИ ДО ШКОЛОИ.

Статистика в остатнїх рокох доказује, же нашо браца Русини на Горњци вишају добре вихасновац туту шлебоду, цо ју маю у чехословачкай држави и у вишем векшим числу посылају својо дзеци до виших школох. Так 1936. року було шицких руских школярох у штреднїх школох 2.650, а 1937. року уж 3.330, прирост вишиши 680 лебо 26%. Аң Чехи ані Мадяре ані Немци у Ческай не имали такога велького приросту школярох як Русини. Осетељ наш народ на Горњци же муши мац то вецей рускай интелигенцији котра борудве водвиц. Ми у Југославији мame премало руских школярох штреднїх и вишиших школох, гоч би велї нашо людве могли свойо дзеци, особено хлапдох вецей школовац.

ЗА ПРЕУШОРЕНЕ ЧЕХОСЛОВАЦКЕЙ

Франција и Англија дала чехословачкай пораду, да цо скорей ушори питане својх меншинох Немцих, Русинох, Мадярох и Полякох. Немцим треба цо вецей попуштиц. Англијски новини пишу же Гитлер, жада, да је Чехословачка ушори так як Швайцарска, да је једи народ ма својо народни округи „кантони“, котри будујац свою самоуправу. Може так буц же попри Немцих годни и Русини скорей достац на Горњци свою подполну автономију, котра им давно обеџана без котреј је наш народ не може шлебодно и подполно ровивиац.

КАТОЛИЦИ И ЛУТЕРАНЕ У НЕМЕЦКЕЙ.

Терашија велька Немецка зос Автрију на 27 милиони католикох и 41 милион лутеранох значи два пятини католикох и три пятини лутеранох. Католикох терав у Немецкай вельо вецей як було скорей и вони ше годни терав лепше бранац од нападох котрих у Гитлеровеј Немецкай ест досиц.

ЗАШ ЖЕНЕВА.

По длагим часу наш ше вишли члени Сојузу до Женеве на васиданије, а найважнѣјши ствари, о котрих ше будве робиц су: питане Абесинији и война у Еспанији. Цо ше тиче признанја Абесинији Италији ствари, так стоя же ше Сојуз не одлучи антадзи антадзи, але ше охаби, да кажда држава роби як сце.

ЗА ПРАВА РУСКОГО НАРОДА

Нашо руски посланици у польским парламенту видали револуцију у котреј витају за наш народ автономију у шицких крајох польскеј државе, у котрих руски народ живе у векшини. Ведно поводу ше други менши руски странки, да ше звидија у једен сојуз и ведно вистуја у борби за руски народни права. Поляци же не могу начудовац, вони уж думали, же нашо браца буду им далей мирно служиц и подношиц их насиљства и неправди.

Явели зме у прешлим числу, же Гитлер 3. маја пришол службено до Италије, да је владар велькай Немецкай држави нациши и да је зос Мусолинијом поради о дальнеша њих зложней роботи у шветовеј политики.

Пишеме о тей Гитлеровеј драги не зато, да описујеме шицки паради — цивилни и воєни, котри Мусолини во чесц својого госца дали направиц ані не буџеме понавија шицки бешеди једнога и другога диктатора. Би то ше напредок може знац, же паради були не гоч яки и же бешеди особено тоти явни, цо ше гуторја пре других, були таки, яки у таких обставинах муша буц.

Ми сцеме лем напомију, цо тото вельке приятельство двох вельких државох у Европи значи за мир и шор у швеце.

Гитлер и Мусолини једи другога требајо за виведзене својх планох и отаљ походби њих приятельство. Интереси тих двох диктатора ше за тераз складајо. Гитлерови треба подпора Италије, да може легчейше обновиц предвојну моц и славу немецкога царства. А Мусолинијо заш потребна подпора велькай немецкай држави за стваране велькога талијанскога царства. Аң Гитлер ані Мусолини не могли тоту помоц питац и обчековац ані од Англије ані од Французкай, бо Англија ше муши противиц розширенјо талијанских колонија у Африки, бо там до тераз вона була перша, а Французка заш не може помогац и вешељиц ше подзвигованјо моћи Немецкай држави. То уж кажде дзеџко зна, же Французкай стало да Немецка превельо не замоћне.

Англија зпочатку не барз верела, же Италија годна постац је озбильним Кёнкүрентом у колонија и на морјо. Зато заостала у наоружању. А кед тераз на прикладу Абесинской војни видзела, же Италија наисце не така слаба, јак цо була пред војну, та ше почала фришко наоружовац, а за кажди случај направила је Италијо споразум. То зробела лем з нужди, а ишак Англици видза, же Италија будзе им веше здаваџац и прето ше сцу осигурац на иншаки способ. Цо скорей сцу створиц вельку и лепше јак италијанска наоружању армијо, да им вона, а не паперово споразуми, гарантује њих колонијалну моц.

Французка тиж розпочала дагварјања о споразуму з Италије да будзе моћнейша проци Немецкай. У исти час Англија и Французка ше баржей приближујо, да проци фронта Рим-Берлин правија вони фронт Париз-Лондон.

Шицко тото доказује, же у целој шветовеј политики и у тих шицких приятельствох и непријательствох главна ствар је интерес, хасен. Правда

Гитлер у Италији.

Мусолиния и Гитлера вјаже и слични политични програм: диктаторски способ владања, воздиговане национализму и непријатељство проци большевијкох. Але попри тоту и деји и у сличносц главне цо их двох вјаже, то горе спомнути слични интереси. И док тоти интереси буду постојају буџе меджи Италије и Немецку и приятельство мимо тога же ше под Италије находити једи немецки край Триент зос коло пол милијона Немцих.

О далекој будучности не може тераз пророковац, але за тераз тото приятельство Гитлера и Мусолинија, котре ше з вельку параду вијавело з нагоди Гитлеровог путовања по Италије, значи же ше дзвига и утврђује моћна сила проци большевијкох, а то муши једи зос вельким задовољством привитац. Наша држава живе и з Немецку и з Италије у приятельству и ми можеме лем жадац, да ше злагода меджи Римом и Берлином далей утврди и да будзе тварда гаранција мира и за нас и за целу Европу. (Мк)

Браца Славјане.

Целе време по војни, од кеди Польска з помоцу Французкай забрала под своју власц вельо руских жемох и коло 7 милијони рускога народа, прициска вона Русинох дзе лем и јак лем може. Ми часто јављи о польским насиљима над нашим народом и тераз заш пришли жалосни висти, же польска влада забраћела два вельки руски дружтва и то: дружтво руских роботникох „Сила“ и вельку организацију руских женох, котра мала својо дружтво по шицких варошох и валалох руских, видавала за жени часописи, давала курси за женски роботи и робела на тим, да руски жени буду просвищени и свидоми члени својога народу.

Дружтво руских роботникох „Сила“ организовало наших роботникох, стримовало их, да не преходзају Поляком и прето го Поляци забранвали јак и женски Сојуз. Таки то тоти нашо браца Славјане!

ПОШВЕЦАНЕ. На недзелю 15. маја пошвеци наш Преосв. владика у Загребу за дијакона звершеног богослова Иринеја ТИМКА. 29. маја вишији Преосвјети истога богослова за свијештника у Јого ролзеним валале у Коцуру.

Мала Антанта

то јест Југославија, Румунска и Чехословакија мали у румунским варошама Синјем својо конференцију (пораду). Одлучели, же далји остану у сојузу, и вијавели жадац, да ше споразум зос Мадарску, — Кажда држава ма шлебодни руки, чи сце признац Италије Абесиније чи не. — Мала Антанта остава и надалји зложна, гоч велї думали, же не пре остатнї подију у штреднї Европи вона подзелје и розидзе.

Дацо о пенежу.

През езри роки на питане же що то пе-
неж одвітовало ще, же пенеж одредзена ко-
личина злата або срібла. За паперови пенежки
ше гуторело же то не пенеж, але ще відміна
означув кельо пенежки ще ма достац — до-
значница на пенеж. Але кед Австрія у своїм
часу видала паперови форинти котри не мали
покрице ніяке у металу — теди ще и у най-
ученіших главах помуцело и почали шицки гут-
ториц же пенеж може бути гоч цо — громада
ренди чи паперу, чи целулоїду, лем кед дер-
жава одредзи же ще ма приимац за пенеж.

Але настало чудо 1921-2. року Німецька
видала паперово пенежки котри глашали на
езри и мільйони марки, але за тот пенеж
тарговец не сцел дац ані паклу догану, гоч на
віх було вписане велике число, а новини
оглашали же ще маю тримац за прави пенеж.
Тарговци предавали свою робу лем за долари,
швейцарські франки и други „здрави“ валути.
З того видно же тоти німецькі пенежки не бу-
ли „здрава“ валута. А чом? За то же вони
не мали за собу одповедальну вредносц у ства-
рох — капитал не бул за німа. А и австрій-
ські форинти не мал златне покрице, але мал
за собу стварну вредносц. Тота и була розлика
межа австрійским и німецким пенежом: за
німецькими марками стал лем „бефел“. розказ
же ще ма тот пенеж на тельо ценіц, а вред-
носц за собу реальну стварну немал ніяку, а
австрійські форинти мал за собу вредносц стварну
и вредзел кельо було назначено на нім гоч и
немал златне чи то стріберне покрице.

З того шицкого кожди може видзіц же
пенеж то капитал и то капитал живи рухоми
за разлику од стаємного, мертвого капиталу.
Кед дахто пожичи на свою хижу 10.000. дин.,
вон теди свою хижу, свой мертві капитал
претворел на живи капитал, на пенеж. А кед
за пенеж дахто заш купел хижу чи то жем,
вон свой живи капитал претворел на мертві
не рухоми капитал. Але за пенеж котри нема
вредносци ви не можеце ані ніч купиц, а бо-
ме за ніго не сцеце ані свой меріви капитал
дац. Зос того ще видзи же пенеж не прави
ані банка, але пенеж прави сам народ з тим
же претворює свой мертві капитал на живи
капитал, або другима словами на пенеж.

Читайце „Руски Новини!“

В. Юрченко.

Зос соловецького пекла на шлебоду.

III.

(12)

По води.

Почали гладовац — управа недзбала.
Вец ще им удало розобрац два нукашні мури
медзі цемніцами, прешли шицки до єднай и
почали на рату кричац: ратуйце, людзе крес-
цени, ратуйце, бо живи умераме ту у цми,
сироду, гладу и зарази! И збегло ще велико
народа, позлекали ще гевтій у управи. Почали
штреляц до людох, най ще розиду, а тоти
бидни лем лярмали: ратуйце, а ратуйце! На
шоре було шейсцох поштреляніх, а други
ще розбегли од страху. Тераз бул шор тих
долу умириц. Сцели конвое єдного поєднаного
виводзіц, але тоти ще не дали, приварли и
и привалі дзвери. Конвой почал з облачка
штреляц, але тоти ще на рату ище баржей
дарли: ратуйце, ратуйце... И хтошка спом-
нул, да ще вязњом хлеба руци, та ще змири.
так и було. Потым их так спрэведли, же их
виведу на воздух. Виведли их до двора и
дотля тримали, док там поваляни мури не
оправели, а вец их два часци порозмесцали
заш до тих страшных півніцох, а єдну часці
з дротом повязаних — руки, ноги и уста —
на Соловкі вивезли.

Нашо стигматички.

Др. Костельник у своїй книжці „Пояснення
стигматизації“ (138 друковані бокі) цалу на-
укову студію написал о стигматизаціях до
тераз и пробовал шветово, як то навірюючи
але учени людзе звікли таки явища толковац.
Вон то шицко по найновішій науці пробовал:
чи ще таки чудови явища, як і при наших
стигматичках можу натурально, лебо по днешній
реальній и природній науці потолковац.
Вон барз добре позна и преучел тоти шицки
природні науці, та пробовал толковац и до-
казовац тоти явища так як их толкую без-
вирни людзе по природних наукох, а тих ёст
віцей фели толковац, то су: **сугестія** (кед
єден другому свою волю надава, да ро-
би и гутори, як вон сце), **гістерія** (нерво-
живчана хорота), **гіпнотизм** (сличне сугестії),
спіритизам (волане и бешедоване з духами),
медиумізм таки су людзе, котрик употреблюю
у спіритизму и вони не лем толкую, аж и
пророкую поєдини вопросы, котри нам не
ясним нерозумліви. Науково потолковац: як
то індійски факири його, **вачитоваче га-**
дох, єдза огень, на жирички, ножох лбжа, и
прето им ніч не хиби и др.

Шицки тоти явища, котри ще стали на
наших трох стигматичках и постая роками до
нешка, а вон их каждого дня препатра и пре-
учуб, — пробовал вон толковац так, як би то
ніяки чуда не були, але по природних законах.
Вон ще питал чи то природни (по нарову
особи), чи надприродни явища, и доказал
слідуюче.

Понеже ёст справдиви (наисцово) стиг-
матизації и фальшиви (гамишни), — спрі-
авдива стигматизация муши буц од того ошлеб-
бодзена и указовац ще на особах, котри су
наисце побожного живота и туту свидомосц
маю, же церпя за грихи людох, а у тей звя-
зи прима на себе и цудзи хороти, да их
віздрави.

Таки особи преживаю не лем Христово
рани, але и нукашні Христово страсци, котри
можу бути и укрити т. б. без вонкашніх ранох.

У таких правих стигматизаціях може
бути ясновидчносц, ходзене духом (з душу) по
швеце, ясносц, запахи, апорти и т. д. Вони,
гоч Христово страсци указану, але то благо-
родно випатра т. б. тоти, чо ще припатраю
им — та ще не страша од того, але им бла-
городне и міле чувство приходзи од того.

Сенька док не звершел, шицок ще узно-
вл од приповданя тих страхотох.

Широка Вятка наш сплав ношела, а
летне цепле слунко нас мило огривало. Осе-
тел сом у себе дух шлебоды. Приповедал и
я им о Соловкох, а их то незвичайно цикаве-
ло и цо далей, баржей ме полюбели.

— Кури, бретц! Вот махорка... кури
сколь хочеш, понукал ме Васька.

— А вот, знацса, хлебец, сельодка. Ёш
сколь душа, знацса, угодна. А може ўшо ка-
шици, знацса, желащ-та? Гавари, знацса, чай
панімами, как оно, знацса на Соловках...

И ёдол сом и курел, бо хлапцы мали
надосц. Ожил сом и з душу и з целом, а за-
гарантовани ми бул мир и живот медзі людз-
ми. Страх и нервоза ме, слава Богу, опущали.
Ту сом аж пришол гу себе и почал роздумо-
вац о своей дотерашній драги. Дас 11 дні
сом блукал по блатних пралесох, 17 дні сом
ишол коло железней драги, а то значи же
сом за тот час прешол вецик як 1000 кіло-
метри. Гу тому сом сос Рибченком на сплаву
по ріки Льохти прешол найменей дас 200
верстви (коло 350 кілометри).

Жывот на сплаву на Вятки и тих щи-
рих двох младих людох Сеньку Рябцова и
Ваську Штукова будзем наметац до вика.
Вони ми указали вельку помоц, перші мі

то основни правила о стигматизації з
котрима наш учени писатель доказал, же
справедліву стигматизацию не мож природно
обяшніц, вона муша мац духовну причину.

Кед то не мож потолковац зос историю,
ані зос сугестію, ані з галуцинацію або „фикс-
идею“ — попробовал толковане ище и з ме-
диумізмом, о чим будзе у слідуючим числу.

Як жиє Папа кожди дзень.

Рано точно на 6 и пол Пийо XI. става.
Чи то жима чи літо, отвори облак, пооблека
ше — и сам ще бритви. Коморник — його
слуга — уходзі до хижі аж кед вон видзе.

Кажде рано на пол осмей Папа служи
св. Службу Божу у свой каплічкі. По Служ-
би Божей треба му ферталі годзінна фриш-
тик, котри ще состоі од билей кафи и фал-
така хлеба.

На пол 9 годзіні Папа ще спущи зос
ліфтам за ёден шток ніжей и ідзе до свой
приватней бібліотекі. Даскель минуты пред
тим уж зос першого штоку пришол там
державни секретар Й. Е. кардинал Пачели.
Вон кожди дзень перши приходзі гу Папові.
Вон приноши зос собу віше свою скоряну
торбичку полну зос актами, од котрих не
ёден од великой гісторійскай важносці. Йо-
го авдіенція віше траба длugo, а ані не чудо,
кед ще зна же ще бешедуб ѿ стварох, котри
ще одноша на цалу католіческую церкву.

По тим приходза вішліяки други авді-
енції (приманя особах гу Папові), котри да-
кеди тирваю и през 5 годзіні. Час полудзен-
ку ёдине неточни час Паповога дня, бо вон
дакеди почне на годзінну, дакеди на два, а
дакеди и на 4 годзін, то овиши од того як
длugo тирваю авдіенції.

Сам полудзенок прости як и фриштик.
Юха, варени ствари, сир и овоци. Других
стварох готово и нет. Меса нет нігда, але
віше ёден погар вина, шолічка чарней кафи,
а дакеди и цигаретла.

Коло пол пейц почина шпацир на авту
по заградох. Чудо же Папа люби кед фриш-
така вожа и дакеди под час цалого шпациру
Папа не прэгвари ані слово.

Кед 5 и пол Папа ще враца назад. Ав-
діенції и робота заш починаю. Теди найве-
цей ёст приватних авдіенціях и тирваю
през два годзіні. Папа ще споведа кожди
пяток: Час цо му остане преведзе прі своім
писачим столу.

На пол ёденац гаши ще шветло у би-
бліотекі. Папа ще враца до каплічкі зос
тайним коморником и собаром и ту на кле-
чачи модлі пацерки.

Кед зверши молітву, ідзе до ёдалі и
ту вечера кафу, лебо даяку легку юшку.

По тим одходзі до свой хижі, Ту го
на столе чекаю папери и книжкі. По старим
обичаю придава ще читаню и роздумованю.

вони напоєли з виру и надю, же з помоцу
добрих людох дойдзем на Украіну до сво-
го валау и гу фамелії.

До Саколох, дзе мал сплав пристац, не
пощесцело ще ми дойсц, бо по трецей ноци
путованя, зорвала ще велька буря, кед зме
були баш на широкей, а пліткей на тим мес-
це Вятки. Руцали нас габи, нарабяло з нами
так, же нам зос сплаву одорвало ёдну часц,
але ище горшее то, же нас вищуцело на таке
плітке, одкадз зме ніяк уж не могли далей
рушиц. Хлапцы зохабели шицко и мушели ще
голоруч вратиц до Слободской, коло котрой
зме ще пред даскелью минутами превезли.

Не патрели вони на чкуду, чо им буря
наробела, дагваряли ще, же міс Штуков од-
провадзі на ладю и пойдзе зомну даскелью
штаци, а Рабцов ми да свой документы.

Пришли зме до Слободской, ладя ідзе
аж вечаром, а ми надумали зайсц до вароці-
ку, чо од рики бул дас 4 кілометры oddале-
ни. Требало би ми даяки шмати купиц,
обривиц ще, бо ме брада и попухнute ліцо
видавало за сумнівого. Але у цалым вароці-
ку ніч купиц не мож було. Мануфактура ще
вообще ту не предава уж давно. Людзе у
рондьох ходзе у префарбеных меховых шма-
тох. А скоро од хижі до хижі сом ходзел
за бритву. Ёден ище у войни страцел, други

О-ЖЕНІДБИ.

Правда, же дзекеди Церква дава дозволу за таки женідби, але то ридко и лем теди, кед ше іаіце осигура:

1. же ше винчане окончи у католіцкай церкви,
2. же дзеци буду хресцени и вихованы у католіцкай вири,
3. кед католіцка странка будзе годна оконьчо-
цац свой вирски дужносцы.

Але вельораз ше трафи, же ше пред винчаньем аю таки гаранці на писму, а по винчаню обычно не нѣ тримаю. Ту вец страда католіцка страна, традаю дзеци и обычно муша през цали живот юкутовац за то. Не ридко и то бива, же католіцка странка и виру траци, а по тим и вичне ще-
це у небе.

Най ше ніхто не бави зос вирж. Кажди най че клоні мишаней женідби як найвекшого зла.

Понеже мишана женідба барз вельке нѣщесце, ажди легінь як и дзивка най меркув, зос ким іе вяже до конца свойого живота. Розумни члек, кед шеда до чамцу, не патри на то, чи чамец рашие пофарбени, але на то, чи вон цали, та чи ет на нім даяка дзира, през котру би могла вде-
ць вода.

Ище вецей муша мерковац особено млади юдзе, котри думаю ступиц до стану малженського. У нѣ треба патриц лем на ліцо або на очи, або а красни шмати, на богатство, бо того шицко коро прейдзе. Ту треба найбаржей мерковац на ушу другей страни. Чи душа другей страни одви-
гу по своїм розуме, по своей волі, по своих чув-
ствах, по вири, котра найглібше идзе, души першай грани. И баш прето, же нѣшка млади людзе на
аки ствари не патра, прето и телі нѣщесца у фамилиях, а особено у мишаних.

У V. вику жил у Милану вельки владика св. мброзій. Вон у своих науках младим людзом так угорел: «Меркуй па свою любов!» Не вяж свой іерцо з легінью, або з дзивку, док не знаш, яки он, або вона, не лем по ліцу и бешеди, або по енечках, але яки або яка ё по характеру, по шер-
у, по животу, а особені по вири. Кед не тей ви-
и, як и ти, сцекай од ней. Тераз розбий, гоч як ешко. Лепше тераз доч то и болі. Не бав ше зос
ую вичносцу, не бав ше з душу и з Божима
шовидаціем.

Так поучовал своих вирних св. Амвросій. Йо-
з наука и тераз вредзи не лем за легінью и за
шикі, але и за старших. Вельораз и родителів
ало патра на виру, а вецей патра на богатство.
одителів маю должності, барз мерковац на свой
ица и да ше стараю за их добре виховане. Вони
ужжни добре поучиц свой дзеци и о мишаних
женідбах. Не поможе им познейше плакац и нари-
ац, кед дзецко раз залеже до мишаней женідби.
Іай запречча зло, бо то лёгчайше, як познейше
зрикац.

1 шмати черал, треци за хлеб и т. д. Купел
эм лем якейшик колімажи, та сом суhi по-
укани ципели намасцел а напіл сом ше до-
ре и мілка — то було шицко.

Було гувечару, а я раздумовал: треба
удзе путовац з людзми, висц на очи чекис-
эм... чи я годзен зачувац вонкашні мир?..
Правда я мал кніжочку Рабцова, по котрой
эм бул вершиній пильщик Олонецкого го-
дарственага лесопильнага завода №р. 19.,
че способни чекист — аген мог инше на
свой твари прочитац.

Змеркло ше. На кілометровей далёкосц
ж стукала машина ладі. Я шицок у горучки.
Ітуков ме міри, але мне у першох біс.
тупели зме гу гарадичом, по котрих ше
ходзі гу ладі, а там дежурни чекист. Стре-
м сом ше, почервенел и придал на Божу
аску. И лем да теди на мне попатрел, та
і ме нараз мал, але баш теди лопоцел якиш
вяни кацап при каси и кричал:

— Дал сом ци три за карту до Катель-
ца, а питац як штири и двацет. З яким
равом? То держава? То крадза! То то...

Дежурни чекист прибегнул, натаргнул го
і рукав:

— Не лярмай, баржуй сціліві!

— А, чекист, найомщик, живадзор —
гляда ше пияни. Ня тяні, брося, рагатой,
сто...

ЖЕНІДБА НЕРОЗРИШИМА.

У 16. вику жил у Англії краль Генрик VIII. У тим ше часу ширел по Немецкай и по других краіох кривовирни Лутеров наук. Цар Генрик не нѣ лем же не допущел з початку, да ше тёта крива наука шири и по Англії, але вон и сам писал проци Лутера и побивал його криву науку.

Тот істи чловек, котри знал краінє браніц правди католіцкай науки проци других, не знал іх браніц у своім власним живоце. Як цар мал вецей дворянки. Попачела му ше ёдна оц ніх пре свою красоту тілесну, по мену Ана Болейн. Вон пре ню одогнал свою закониту жену и зажадал од. Папи, най преглаши його женідбу зос Катарину Арагонскую за розришенну и най му дозволі, да ше ожені зос Ану Болейн. Понеже перша його женідба була по церковных прописах зробена, Папа му одвітовал, же вон то не може зробиц. Генрик на то одпад-
пул Ѹд вири католіцкай та отаргнул од вири и цалу Англію.

Гоч ше и таке вельке, зло стало, Церква Христова не могла и не шмела одступиц од науки Божей. Року 1534. 25. марта Папа Климент явно преглашел, же Генрикова женідба перша законита и прето му не може дозволіц да другу жену бере.

Одлука Церкви була чежка, але Церква не могла іншак повесц. Наслідки тей одлуки були страшни: Генрик, котри до того часу бранел Церкву и ей науку, постал тераз найвевёкши неприятель Церкви. За католікох у Англії започали страшни часы. Сам цар Генрик почал других забивац. Сам забил свой два жени, медзи німа и Ану Болейн, дал забиц 12 воўводох и трохох, 164 найвисших достойнікох, 2 кардиналох, 18 владикох, 12 опатох, 500 монахах и вельке число других людзох.

Церква страцела Англію, але спашела женідбу, котра крабугольни камень людзкого дружства. Вона жертвовала ёдну часц, да спаше цалоту,

А прецо Церква так робела? Чом вона не попуштела царови Генрикови вжац другу жену?

Св. Церква не могла іншак зробиц, бо вона не може меняц закон Божи.

Крем добрей поуки о должностіх фамилийных треба ище и то да заручніци, як и супруги маю

Добру волю.

Не досц знац, чо треба робиц, але треба и

и тото добра знане в и полніц.

Дзекотри гуторя, же за ніх наука о християнскай фамеліі претварда. Тілесни похоти, котри вони ніда не сцаговали, як то Бог розказув, так их розпуштели, же аж чежко випоминац: муж ше не задоволюб зос свою жену, а жена зос своим мужом.

Други заш сцу мац неограничене тілесне уживане, а боя ше од жертох и сцекаю од дзецеох.

Треци заш патра лем на чежки часи свойого живота и страшну будучносц, а ніч не рахую з Божім Провиднійом и з Божу доброту, та не сцу мац дзеци.

(Далей будзе)

Одведол го чекист до канцеларії и не помогло кацапови, гоч ше як уперал.

Мне нараз жимно постало док сом то патрел. Штуков винял карти. Ладя „Комсомолец“ пристала и ми „со страхом Божім“ ступели на палубу. Кед сом збачел же яки шор ту, прешол мё страх. Випатрал шбр цалком по пролетерски: полно швадзи з людзми и зайдами а у найвекшым нешоре, кой стали, кой лежали, шедзели. Бруд, гук и мервене на шицки боки. Ту препатрац не годни, а гоч би и препатрали, вест ше дзе скриц, бо рондявіх платаніх зос дзешец фарбами було оздя и три штварціни од путьющих.

До Кательніча не препатрали права, та сом ше щешліви там розпитал зос своім добройдійом Штуковім.

Нашол сом себе куцік при машині на палубі, дзе сом з даскельом татарами з красними думами и благодарным чувством гу

(Далей будзе)

Цена зарну.

Жито —	—	—	—	—	—	230-235—
Кукурица —	—	—	—	—	—	104-105—
Овес —	—	—	—	—	—	132-138—
Ярец —	—	—	—	—	—	147-150—
Мука 0.	—	—	—	—	—	315-325—
Мука 2.	—	—	—	—	—	295-305—
Отруби —	—	—	—	—	—	105-112—

Руски Керестур.

Швецене жита на празник св. Георгия одбуло ше як и кажды рок при велькім участваваню народу. Жито ше швецело на т. зв. сейкох. За крижамі ишли перші школскі дзеци, а вецка одросла младеж, дзивчата и хлапцы, а за німа легінс. За німа хлопи — оцове да видза пред собу надію свою, свойо дзэци. За німа церковні одборніци ношели ісбо. Так на св. Служби як и на швеценю служели шицки троме панотцове, дяконел богослов Дюра Гербут. За ісбо ишли жени.

Шицки ишли у красним шоре покадз пре подлу драгу мож было у шоре исц, праве нашо жени ніяк ше не можу научиц да иду и вони у шоре, але муша віше исц з боку по дражкох и обеговац ше хтора будзе напредку, чо им не служи на чесц. Иншак су вшадзи перши лем праве кед треба и шоре исц ту ше не знаю потримац як би им швечело.

Давеци у Водиці. Попадню школскі дзеци под проводом свойх учителькох и учительох пошли пешо до Водиці на излет. През драгу было и прескакована през бегельчик и шпиваня и беганя. У Водиці о. катехет им одслужил молебен на котри шицки дзеци ведно шпивали зос паном дзяляком на вельке чудоване и радосц тим даскелью родичом, котри зос салашох поприходзели. По молебену наставили дзеци едни бависко по трави, а други шпиване и так препровадзели дзеци и вечар ше радосни врацели дому.

† Ксена Ерделі в недзелю по попадню зме поховали Ксению Ерделі школярку пиятей класи дзивче нашого чеснаго майстра колесара Ерделі Михала. Умарла од запалення мозга. На хованю були двоме паноцаве, велі члени валалскаго одбору гу котрому спада и оец покойній Ксенкі, на чоле зос бировом и паном Новтарушом, велі ей пайтайшкі школярки ведно зос бій учитељом п. Ковачом Михайлам, Майсторске Дружтво и вельке число народу. На жаль ховане пре падане не випатрало таке вельке. Нашей добрей Ксенкі вичная памят!

Нови Сад.

ОСИФ ГУБАШ, учитель.

На суботу дня 7. мая т. р. поховани у нас познати руски родолюб учитель у пензії Осиф Губаш. Умар на самого дзуря по длогей и чежкай хороти.

През велі рокі вон бул учитель у Беркасаве, дзе го людзе добре познаю як точнога и совіснога народнаго просвітителя, котри, коло себе зберал наш народ и организовал го. Як економ бул тиж познати, бо у пчеларству бул специалист.

Велько мал у своім живоце вшеліях крижкох, а вон ше и ту указал як праўи християн придані до волі Божей. У наших просвітніх змаганьях бул од першага часу зос своім народом и ми го видзели на кождай схакци. У Р. Новінках и календарах писал о пчеларству и о исторії срімских наших населеніях. Остатні седем рокі праўжил у Новім Саду, дзе бул членом нашай просвітнай читальні и тримал вецей преподавання. Бул опшце поштовані и на його хованю було велько народу. Учителькох и Просвітне друштво заступали учитель Осиф Фа и Оскар Будински. Од

њного ће отпитал красним словами панонец парох Павич. Медаи иншим гварел вон так: Мили покойнику! Ти бул од тей старей нашеј рускай генерацији медаи першими и як просветиль и ях вирнік своги святы греко-католицкай вири и церкви. Од тей нашеј генерацији, котра була свидома своги должности и свогога звания, котра добре знала, же просвита и вира то ведно вязани и једно без другога не може буц, и же шицко ћо руски народ посцигол на просвите полю, ма дзековац своги греко-катол. вири и церкви. Да не було тей церкви, Русинох у тих крайох би не було. Ти, зберал коло себе наш народ, ягод квока курчата лебо матка при ичох свойо чоли, зберал ши их и организовал не прето да их спрведзеши и предаш як Јода Христа, да таргуш зос својим народом, алеши го зберал и организовал, да так укаже свою свидомосць и заслужи поштоване и од каждого, з котрим вон прииде до стику. Прето Ти и такой порозумел важносць нашей Просвите и у нейши учествовал: Кед ће пред пецима роками за време диктаторских режимох дзвигла буря на наш народ и наша вира мала ће зотрец у Бачке и Сриме, а Русином требало закруциц кárk, да ће претопя до „Славянства“ и нестане их у тих крайох, кед плацени агенти, зрадици и одпадніки од нашеј вири пошли по наших валалах, да конча свойо юдейске и дяволске дѣло. Ти учителю наш Осифе, стал ши тварди як камень при својому народу и церкви и зос нашу руску интелигенцию уложел ши шицки својо хоч и стари сили, да обранши народ наш од препасци и од „наїштвия иносплеменик“. Пременбели ће прилики, нестало бурј, народ свидоми викопнул агитаторох. Најод остал ише моћнейши и велім ће отворели очи, и нешка тот наш руски народ стой як једен чловек приправни дац и живот за свою народну и вирску егзистенцију и шљебоду. А тоти спрведеџени агенти отпадници остали поганьбени, презрени од шицких поштених людзох и на шмих каждому. Велі од њих увидзели свою хибу и наврацели ће назад до своги вири и руского народа, бо ће прешиведчели, же им индзей нет места. Тей отпорнай силе при нас би не було, да ви стари нашој учителев, медаи юма и Ти покойниче, нас так не виховали, да својо чуваме, браниме и недаме, а люцке да поштујеме. Прето од цалога руского народа најши будзе благодарносць и у наших шерцох вична памят а од Бога вична награда. Покой вични твой племенетей души!

В'шел ја чина

НЕМЕЦКА ма нешка 13 милиони членох у организацијах за одбрану од ваздушног нападу и то: постоја 66.000 секији, до мају 5.000 школи за тоту роботу, а 28.000 учитељох щаки дзен даја науку, же як ше треба, чувац од ваздушног нападу. — ПРЕД ГИТЛЕРОМ у Италији виводзели војни вежби 400 авиона. — ФЕРТАЛЬ МИЛИОНА на лицитацији у чижмох купела једна фармерка у горонту за 40 динари. А то ће так трафело, же на лицитацији у једном обисцу, дзе ће шицко предавало, пришли на шор ношени чижми. Присутна фармерка раховала, же ви добре приду до поля, да их купела. Кед их дома пробовала, осетела, же у чижмох цошкы ёст. Зобула и нашла ћо у једнай ћо у другай банкноти од вредносци у наших пенёжкох 250.000 динари. — ДАРАЗ и огень понагля гу огњогасцом, да го загаша, не лем огњогасци гу огњу. Так ће чудно случело у Копенгагену, же једен фиякерист вожел якишик пакети и у драже осетел, же ће једен запалел и гори. Такой ће досетел же ту кадаи идеа недако огњогаска станица и спонаглел нагнац там. Огњогасци дораз збачели у чим ствар, да огень загашели. — НЕМЕЦКА мала 1932. р. 4 милиони и 200.000 радио-предплатнікох, а од теди до 1937 року за национал-социјалистичким поросло число на 9 милиони и 87.000, а приходи вирошли зос 98 милиони марки на 204 милиони. За тоти пејц роки предано 10 и пол милиони радио-апарати. — И У БОЛЬШЕВІЈ уж настал май, а ище до нешкы там нешт ані бешеди о виробеним державним буджету за тот рок. Ясно же би им тим погляду опубликовани, податки не служели на чесць и славу!

Немци и Талиянне. Остатніх дньох указал талиянски народ не меншу чесць и почитоване немецкому канцлеру Гитлеру, як то вешені указано у Немецкай предс. талиянской влади Мусолинијови. Немци теди не тельо указовали на свою силу, кельо лем сцели указац чесць, док тераз Талиянне, указали чесць Гитлеру, але пайбажкай у паради оружя — да укажу Немцом, же немецки союз с Италију дава веќшу гаранцију як шицки други союзи з другима державами.

Большевики вије опаснѣши за тоти держави з котрима су приятель, як за гевти, ћо су им отворени непријатељ — так пишу англійски новини „Таймс“. До тераз вишробовали шицки могућні способи да нападаю национални держави Немецку и Италију, але то шицко не начкодзело ніч тим державом. Але каждай держави, з котру вони у сојузу, у вију нукашнім шоре, у виј политики за граніцу барвц начкодзели. Чим приятельство з њима веќше, тим ће вони (большевики) баржей до виј спровошио.

Три милиарди и тристо милиони рубліју злату у 1935 р. видали большевики на револуционарну пропаганду у Европи и Азии.

Ватикан поставел за националну Еспанию кунция, котри будзе пребувац у Бургосу, а то значи, же де-юре признава националну власц. Так исто наименовала Португалија својого посланика. Од страни Францускай 3-го мая одпутовал, на дрогварку до Бургосу Шарл Морас, вожд „Аксіон Франсес“ — а и там го барз сердечнє привитали.

Абесинске питане випатра же ће ушори. Тих дньох ће одпочали заш засиданя у Женеви, на котрих би ће прётресли, лебо и ушорели найглавнѣши политички питане у швеце. Ту на шоре буду: Абесиния, Шпания, Кина и т. д. До терац уж 14 члени Сојуза народох признали анексию Абесинији.

Японски посланик у Москви протестовал тих ћох процив тей вељкеј помоци, як ћу дава Москва Кини. Там послато 500 авиона, 200 пилотох и вељко военого материјалу.

Китайци водза вељку борбу з Японцима на широким фронту по дужини Чунхайскай железнай драги. Там маю добре приготовене войско од 800.000 людзох.

Наша Держава

У ПРЕШЛИМ budgetским року наша держава мала за 895 милиони већей приходу, як то було предвидзене у бюджету, а то значи же держава пријала једну милијарду и 373 милиони динари већей як ћо у тим budgetским року видала.

НА БЕОГРАДСКИМ САЙМУ наймоћнейше була заступана Немеција. Райх на тогорочним сайму виложед шицки фели својей индустрији.

У САРАЂВУ 500 шверцере догану вжали за својого адвоката др. Енгла и послали го Банскеј Управи зос тим, же су шицки готови зохабиц ће шверца на цали живот, лем најим ће да даяка часна служба. Готови су пријац роботу у даснай фабрики, лебо по пиротничких заводох.

ЖИМНА ХВИЛЯ з диждјом тирава даље. Од жими страдали найвећи виници и овоци. У даснайх крайох гваря виноградаре, же уж тераз виници убити од мразу за 50 процента.

ЦЕНИ ЖИТА и кукурици стално рошњу. У варошох прето подражел леб за пол динара по кили.

У НУКАШНЕЙ ПОЛИТИКИ нет важних новицох. Новини блїзки влади явљу щаки дзен, же организацији даједи „славней“ вељкеј Югосл. Националней странки преходза до Ю. Р. З. У опозицији тиж ніч нового.

ВЕЉКИ ЛЯД як голубово вайца падал у валале Радинци коло Руми у Сриме. Овочово древа цалком побити. У тих крайох коло Руми щаки рок стално пада ляд и часто ће трајају други природни нещесца.

Предам 60 вељки голти жемији зос красним салашом, (5 км. од Дјорђева) гоч на већей парцели. Објавиц ће гу

МИХ. ДЖУДЖАРОВИ, кашмарови,

Руски Керестур.

НОВЕ!

Шицки лимарски (кломферски) вироби як КАДИ ЗА КУПАНЕ, ШПРИЦЛИ ЗА ВИНІЦИ,

КУПАЧКИ,

КАНТИ,

КАБЛИ и друге

можеце достац у нашого новога кломфера

ВЛАДИ ЛАБОША у Шиду

першого випитаного кломфера — Русина.

Окончуем и шицки кломферски роботи на будовњох — церквох, школох, хижох.

— Закривам крови и намесцам лјвки.

— Примам шицки поправки своје струкки.

Робим шицко найсовинейше и найточнейше

— а тунъо! — ХТО у МНЕ КУПУЕ НЕ БАНУЕ!

ПРИДАЦЕ ТА ШЕ ПРЕШВЕДЧИЦЕ!

Робим на пияцу гу гайзибану.

РУСИНИ, СВОЈ ГУ СВОЈОМУ!

купуйце!

ПРИХОДЦЕ!